

**UCHWAŁA NR XXXI/201/2016
RADY GMINY MIEJSCE PIASTOWE**

z dnia 28 grudnia 2016 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejsce Piastowe
na lata 2017 – 2019**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

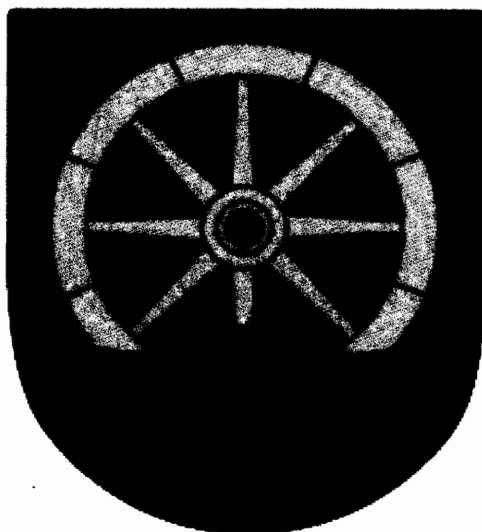
§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejsce Piastowe na lata 2017 – 2019, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Miejsce Piastowe.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Wiktor Skwara

Załącznik
do uchwały Nr XXXI/201/2016
Rady Gminy Miejsce Piastowe
z dnia 28 grudnia 2016 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE MIEJSCE PIASTOWE
NA LATA 2017-2019**

Miejsce Piastowe 2016

Spis treści

I. Wprowadzenie	4
II. Organizacja systemu pomocy dziecku i rodzinie w Gminie Miejsce Piastowe na podstawie obowiązujących przepisów	5
III. Diagnoza środowiska lokalnego – sytuacja rodzin z terenu Gminy Miejsce Piastowe	6
IV. Zasoby Gminy Miejsce Piastowe w zakresie wspierania rodziny – analiza SWOT	10
V. Cele i zadania przewidziane do realizacji w programie na lata 2017-2019 oraz oczekiwane rezultaty Gminnego Programu Wspierania Rodziny	13
VI. Wytyczne do Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejsce Piastowe na lata 2017-2019	17
VII. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019	18
VII. Monitoring zadań, finansowanie i realizacji Programu	19
Spis tabel	19

I. Wprowadzenie.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest odpowiedzią na realizację obowiązku nałożonego na gminy ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to ustawa nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zgodnie z powyższą ustawą samorząd gminy powinien realizować następujące zadania:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
4. finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające,
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Głównym celem Programu jest szeroko rozumiana pomoc rodzinie wychowującej dziecko. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewnienia bezpieczeństwa emocjonalnego, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia

w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Stworzenie systemu wspierania rodziny jest konieczne ze względu na:

- dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności,
- dobro rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci,
- przekonanie, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

II. Organizacja systemu pomocy dziecku i rodzinie w Gminie Miejsce Piastowe na podstawie obowiązujących przepisów.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Miejsce Piastowe na lata 2017 – 2019 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie w pieczy zastępczej w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

Podstawa prawna działań ujętych w Programie:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r. poz. 2082 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.)

Zaburzenie funkcji rodzicielskich i nieadekwatne postawy rodzicielskie stały się inspiracją, i próbą zdefiniowania nowego spojrzenia na system pomocy rodzinie. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła nowe zadania dzięki którym min. kładzie główny nacisk **na utrzymanie** dzieci w ich naturalnym środowisku poprzez wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną w celu pozostawienia dziecka w rodzinie lub jego powrotu do środowiska rodzinnego. W ramach działań profilaktycznych wprowadza i wzmocnia funkcje **asystenta rodziny**, którego celem jest prowadzenie systematycznej i bezpośredniej pracy z rodziną mającą trudności w prawidłowym funkcjonowaniu. Doskonali i **rozwija współpracę pomiędzy przedstawicielami instytucji**, które mają kontakt z dzieckiem i jego rodziną tj. placówkami opieki i wychowania (szkołą, przedszkolem, żłobkiem), służbą zdrowia, instytucją pomocy społecznej i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, policją w celu wspomaganie rodziny w działaniach na rzecz poprawy jej sytuacji.

III. Diagnoza środowiska lokalnego – sytuacja rodzin z terenu Gminy Miejsce Piastowe.

Gmina Miejsce Piastowe liczy 13 781 mieszkańców, w tym 2546 w wieku do 18 roku życia¹. Do placówek oświatowych mających swoją siedzibę na terenie Gminy uczęszcza 1543 uczniów w tym: 461 do przedszkoli, punktów przedszkolnych i oddziałów przedszkolnych, 769 do szkół podstawowych, 313 do gimnazjów. Najwięcej problemów wychowawczych przysparza młodzież gimnazjalna, potwierdzają to rodzice, nauczyciele i wychowawcy. Ze statystyk Komendy Miejskiej Policji w Krośnie wynika, że w okresie do 31.10.2016 r. 7 nieletnich mieszkańców Gminy Miejsce Piastowe było sprawcami czynów, w tym 1 karalnego, 6 czynów zagrożonych demoralizacją. Wszystkie sprawy skierowane zostały do rozstrzygnięcia przez Sąd. Z rozmów z dziećmi wynika, że podejmują takie działania z braku pomysłów na zabicie nudy. Inspiracją do zrealizowania ryzykownego zachowania jest często środowisko rówieśnicze, solidarność z kolegami, która nie pozwala na odważne mówienie „nie” w sytuacjach niosących ryzyko konfliktu z prawem. W wielu przypadkach problem pogłębiają rodzice, którzy zbyt mało czasu i uwagi poświęcają swoim dzieciom, nie interesują się tym, w jaki sposób i z kim spędzają czas, nie monitorują postępów szkolnych, nie reagują na sytuacje trudne występujące w życiu dziecka. Z czasem powstaje bariera relacji pomiędzy dziećmi i rodzicami oraz utrata naturalnych więzi, co wymaga długotrwałych procesów naprawczych. Bierność wychowawcza rodziców jest wykorzystywana przez dzieci. Brak reakcji rodzica na negatywne zachowanie jest odczytywane przez dziecko jako przyzwolenie, które

¹ Stan na dzień 31.10.2016 r. według rejestru mieszkańców, nie uwzględniono osób zameldowanych na pobyt czasowy.

powoduje systematyczne oddalanie się od istniejącego i społecznie akceptowanego systemu norm i wartości. Sprzyja to rozwojowi konfliktów z prawem, a czasem zaniedbania realizowania obowiązku szkolnego.

Dostrzegalny jest także kryzys w rozwoju moralnym i kulturowym, nie tylko dzieci i młodzieży, ale także rodziców. Związane jest to z problemami występującymi w rodzinach tj. m.in. utrata pracy, brak środków na bieżące utrzymanie, rozwody, uzależnienie od alkoholu. Dom rodzinny niewystarczająco wspiera członków rodziny emocjonalnie. Rodzice koncentrują się na własnych problemach, uciekają w nałogi, a z czasem nie wypełniają swoich ról rodzicielskich, co skutkuje zaniedbywaniem dzieci, stosowaniem przemocy, nawet ingerencją instytucji zewnętrznych i umieszczeniem dzieci w zastępczych formach opieki. W przypadkach utrzymywania się takich sytuacji przez dłuższy czas dochodzi do wykluczenia osób i rodzin z życia zawodowego i społecznego.

Na etapie, gdy jest to jeszcze możliwe należy podjąć wszelkie możliwe działania dla wsparcia rodziny w rozwiązywaniu trudnych sytuacji. Natomiast w przypadkach, gdy rodzina nie jest w stanie podołać problemom życia codziennego i jej funkcjonowanie stało się niemożliwe, należy podjąć interwencję polegającą na zapewnieniu bezpieczeństwa dla wszystkich członków rodziny, zwłaszcza dla dzieci. Ponadto jednocześnie niezbędne jest podjęcie działań na rzecz przywrócenia zdolności rodziny do prawidłowego funkcjonowania.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie wynika, że na dzień 31 października 2016 roku z terenu Gminy Miejsce Piastowe w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 6 dzieci, natomiast w instytucjonalnej pieczy zastępczej 1 dziecko. Ponadto 18 rodzin objętych było nadzorem kuratorskim.

W okresie od stycznia do października 2016 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miejscu Piastowym udzielił wsparcia dla:

- 366 rodzin w zakresie ustawy o pomocy społecznej (w tym 260 rodzin z dziećmi),
- 611 osób w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (w tym 257 dzieci i młodzieży w formie gorącego posiłku w szkole),
- 844 rodziny w zakresie ustawy o świadczeniach rodzinnych (w tym 801 rodzin z dziećmi),
- 44 rodziny na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 958 rodzin na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- 143 rodziny (264 uczniów) otrzymało pomoc materialną na podstawie ustawy o systemie oświaty.

Tab.1. Powody korzystania z pomocy społecznej (dane sprawozdawcze GOPS za I-VI 2016 r.)

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	189	509
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	64	336
<i>w tym wielodzietność</i>	57	312
Bezrobocie	140	415
Niepełnosprawność	130	267
Długotrwała choroba	147	342
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym:	68	260
<i>rodziny niepełne</i>	26	73
<i>rodziny wielodzietne</i>	24	140
Przemoc w rodzinie	3	8
Alkoholizm	19	36
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	2
Zdarzenie losowe	1	5
Sytuacja kryzysowa	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych sprawozdawczych.

Jak pokazuje powyższa tabela w roku 2016 w rodzinach korzystających z pomocy społecznej najczęściej występującymi problemami było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała choroba. W 68 rodzinach odnotowano bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych jako jeden z powodów ubiegania się o pomoc, co stanowi 18,5 % ogółu rodzin korzystających z pomocy GOPS. Spośród tej grupy rodzin dla 11 przydzielono asystenta rodziny.

W związku z realizacją procedury „Niebieska Karta” Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzi je w 45 rodzinach.

Problemy opiekuńczo – wychowawcze bardzo często występują w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, która w większości przypadków wynika z bezrobocia rodziców. Dane

dotyczące skali bezrobocia w Gminie Miejsce Piastowe na przestrzeni ostatnich trzech lat przedstawia poniższa tabela.

Tab. 2. Liczba bezrobotnych z terenu Gminy Miejsce Piastowe

Określenie	2013	2014	2015	31.10.2016
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem:	834	709	628	413
w tym:				
–liczba osób długotrwale bezrobotnych	348	336	308	267
–liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku	147	140	118	106

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP w Krośnie

Z analizy badań wykonanych na potrzeby stworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejsce Piastowe na lata 2015-2021 oraz danych własnych GOPS można wyciągnąć następujące wnioski na temat kondycji rodzin i ich gospodarstw domowych istotne dla tworzenia programu wsparcia rodziny:

1. przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu, uzależnieniom oraz zapobieganie jego skutkom,
2. wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży,
3. utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym,
4. Rozwój aktywności społecznej.

Przeciętna rodzina z terenu Gminy Miejsce Piastowe w ujęciu ogólnym jest wewnętrznie spójna, dominuje w niej tzw. partnerski model rodziny – wyznaczony współdzieleniem się zasadniczymi obowiązkami w rodzinie między partnerami. Partnerzy wysoko oceniają wzajemne relacje oraz relacje między nimi a dziećmi, nawet jeśli rodzina pozostaje obciążona problemami. W miarę pogarszania się sytuacji ekonomicznej gospodarstwa domowego, następuje istotna zmiana modelu rodziny z partnerskiego na w znaczącym stopniu obciążający kobietę w podstawowych obowiązkach na rzecz rodziny. Zjawisko to widoczne jest w środowiskach rodzin objętych pomocą pracownika socjalnego czy asystenta rodziny.

Widoczne jest także osłabienie rodziny poprzez niski współczynnik posiadanych dzieci w rodzinie oraz poprzez tzw. „puste gniazda”, czyli rodziny osób, które mają już usamodzielnione dzieci. Rodzice nawet w stosunku do samodzielnych ekonomicznie i społecznie dzieci czują się zobowiązani

do pomocy materialnej, w organizacji gospodarstwa domowego oraz opieki nad dziećmi. Dorosłe dzieci, co potwierdzają badania pozostają w ekonomicznej i funkcjonalnej zależności od rodziców. Ale ta zależność jest zgodna z przekonaniami rodziców.

Rosnąca dezinstytucjonalizacja rodziny oraz sposób socjalizacji pierwotnej jak i wtórnej powoduje, że wchodzące w dorosłość kolejne roczniki młodocianych mieszkańców Gminy, będą coraz lepiej przygotowane do ról zawodowych, coraz gorzej zaś do ról rodzinnych. Badania pokazują, że wzmacniają się społeczne przekonania o obowiązkach państwa i jego systemu instytucjonalnego w organizacji i finansowaniu opieki nad osobami starszymi, niepełnosprawnymi, chorymi, wykraczającymi swym zakresem poza doraźne potrzeby związane z samoobsługą i zaspokojeniem potrzeb dnia codziennego.

Jak potwierdzają badania i bezpośrednia obserwacja pracowników socjalnych profil rodziny oraz kondycja ekonomiczna rodziny wskazują na specyficzne problemy. Są one determinujące dla pomocy społecznej i pracy socjalnej w rodzinie. Problemy przemocowe dotyczą zwłaszcza rodzin z problemem alkoholowym, bezrobociem. Ponadto im większa liczebnie rodzina tym większe problemy w budowaniu dobrych relacji/więzi rodzinnych. Często dochodzi w nich do konfliktów i nieporozumień.

Wydatki na edukację i usługi medyczne pochłaniają znaczący odsetek budżetu domowego gospodarstw domowych. Rodziny o niskim statusie ekonomicznym oszczędzają na edukacji przedszkolnej dzieci i lekach, a także na odpłatnych formach spędzania czasu wolnego i uczestnictwa w kulturze. Rodziny mające na utrzymaniu dzieci wskazują na niski udział w życiu kulturalnym, organizacji czasu wolnego. Badania i obserwacje bezpośrednie wskazują, że problemy społeczne (tj. uzależnienia, przemoc w rodzinie) są silnie powiązane z deficytami w wydatkach socjalnych i ogólnie złą sytuacją ekonomiczną rodzin. Trudna sytuacja ekonomiczna zmusza rodziny do korzystania z różnych form wsparcia oferowanych przez pracownika socjalnego i asystenta rodziny w ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej. Pomimo poprawy sytuacji ekonomicznej większości rodzin z uwagi na realizację programu „Rodzina 500+” w dalszym ciągu obserwuje się deficyty w sferze edukacji, kultury i aktywności społecznej. Rodziny wykorzystują te środki w znacznej mierze na zaspokojenie swoich bieżących potrzeb, zakup sprzętu rtv i agd, w dalszej kolejności mając na uwadze edukację i potrzeby kulturalne dzieci oraz zabezpieczenie ich przyszłości.

IV. Zasoby Gminy Miejsce Piastowe w zakresie wspierania rodziny – analiza SWOT.

Aby zaplanować skuteczne cele i działania na rzecz rodzin należy przeanalizować obecny potencjał Gminy (mocne i słabe strony) oraz wskazać zewnętrzne warunki i procesy, które wpływają

lub w najbliższym czasie będą wpływać na funkcjonowanie gminy w analizowanym obszarze (szanse i zagrożenia).

1. Zasoby instytucjonalne:

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miejscu Piastowym,
- b) Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- c) Zespół Dzielnicowych w Miejscu Piastowym,
- d) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miejscu Piastowym,
- e) Placówki oświatowe, w tym żłobek i przedszkola,
- f) Gminna Biblioteka Publiczna z filiami,
- g) Gminny Ośrodek Kultury,
- h) Domy Ludowe,
- i) Placówki służby zdrowia,
- j) Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe oraz instytucje kościelne,
- k) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- l) Dzienny Dom Pomocy „Senior-Wigor”.

2. Mocne strony:

- a) doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny,
- b) współpraca instytucji działających na rzecz rodziny,
- c) dostęp do obiektów sportowych (stadiony, boiska, sale gimnastyczne),
- d) znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się wsparciem rodzin dysfunkcyjnych,
- e) szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez szkoły,
- f) wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży,
- g) funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- h) funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób z rodzin dysfunkcyjnych w tym z problemem alkoholowym,
- i) niska przestępczość.

3. Słabe strony:

- a) bezrobocie i trudna sytuacja finansowa rodzin,
- b) bezradność i roszczeniowość,
- c) uzależnienie od pomocy instytucjonalnej i brak współpracy rodzin w zakresie rozwiązywania problemów,
- d) wysokie koszty utrzymania rodzin,

- e) ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę,
- f) system prawny (niskie kryterium dochodowe dla uzyskania świadczeń z pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych),
- g) brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych,
- h) bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie,
- i) niska świadomość rodziców w zakresie edukacji i wychowania oraz brak współdziałania rodziców w tym zakresie,
- j) stereotypy blokujące korzystanie z usług specjalistów,
- k) ograniczony dostęp do ośrodków wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

4. Szanse:

- a) polityka państwa przyjazna rodzinom,
- b) spadek bezrobocia,
- c) zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych,
- d) możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na aktywizację społeczną osób z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- e) zatrudnienie asystenta rodziny (pomoc dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- f) wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę,
- g) dostęp do bezpłatnych ofert kulturalnych,
- h) podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w pomoc dla rodzin,
- i) możliwość zakładania żłobków i przedszkoli przez osoby fizyczne,
- j) zaangażowanie mediów w walkę z problemami społecznymi.

5. Zagrożenia:

- a) zanik więzi, tradycji rodzinnych,
- b) wzrost kosztu utrzymania rodzin,
- c) emigracja zarobkowa,
- d) konsumpcyjny styl życia,
- e) wzrost zachowań patologicznych (przemoc, alkoholizm),
- f) zaniechanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców,
- g) uzależnienie rodzin od pomocy społecznej – zjawisko „dziedziczenia biedy”,
- h) destrukcyjna rola mediów.

V. Cele i zadania przewidziane do realizacji na lata 2017-2019 oraz oczekiwane rezultaty Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest tworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji społecznej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich wspieranie w prawidłowym funkcjonowaniu poprzez realizowanie skoordynowanej polityki społecznej na rzecz wzmocnienia rodziny przez wyspecjalizowane instytucje samorządu lokalnego. Ochrona rodziny jest gwarancją rozwoju społeczeństwa dlatego tak ważne jest wspieranie jej rozwoju oraz promocja wartości rodziny poprzez:

- promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnych,
- działalność edukacyjno - informacyjną na rzecz promowania rodziny.

Biorąc pod uwagę że rodzina jest głównym środowiskiem funkcjonowania swoich członków, a przede wszystkim rozwoju dziecka i stanowi naturalne środowisko wychowawcze, w którym dziecko uczy się żyć i postępować w określony sposób, należy w sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami udzielić jej pomocy poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego oraz terapii rodzinnej, a więc szeroko rozumianego systemu wsparcia.

Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe i zadania:

Tabela 3. Cele i zadania do realizacji na lata 2017-2019

Cel 1	Promowanie wartości rodziny poprzez propagowanie i inicjowanie działań na rzecz środowiskowych form wspierania rodziny w wychowaniu dzieci
Zadanie do realizacji	<ol style="list-style-type: none">1) Promowanie i organizowanie społeczności lokalnych (działania w ramach realizowania pracy socjalnej metodą środowiskową).2) Działalność edukacyjno-informacyjna na rzecz promowania rodziny (organizowanie spotkań o charakterze edukacyjnym, warsztatów, konferencji, kampanii i akcji społecznych).3) Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego zwłaszcza pedagogicznego, psychologicznego oraz prawnego.4) Wspieranie działań informacyjnych o uprawnieniach dla rodziny i formach pomocy wspierających rodzinę.5) Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży.

Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1) Poprawa funkcjonowania rodzin, wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich oraz w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny. 2) Integracja rodzin w ramach środowiska lokalnego. 3) Zacieśnienie współpracy z podmiotami podejmującymi różnorodne działania na rzecz rodzin z dziećmi.
Wskaźniki do realizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ilość osób, którym udzielono poradnictwa specjalistycznego. 2) Ilość zorganizowanych festynów, pikników, kampanii społecznych itp. 3) Ilość zorganizowanych spotkań o charakterze edukacyjnym.
Źródło pochodzenia wskaźnika	<ol style="list-style-type: none"> 1) Sprawozdania realizatorów poszczególnych działań. 2) Ewaluacja podjętych działań.
Realizatorzy	Placówki oświaty i kultury, GOPS.
Cel 2.	Wdrażanie skutecznych metod zapobiegających kryzysowi w rodzinie.
Zadanie do realizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1) Tworzenie i realizacja programów zapobiegających niekorzystnym zjawiskom społecznym (profilaktyka). 2) Propagowanie i wspieranie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży oraz ich opiekunów. 3) Wspieranie edukacji dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa publicznego. 4) Akcje edukacyjne na rzecz profilaktyki kryzysu w rodzinie.
Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1) Zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi zachowaniami społecznymi. 2) Zwiększenie kompetencji rodziców lub opiekunów. 3) Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi (np. uzależnienia, zachowania aspołeczne, dyskryminacja) i przyjmowanie pozytywnej i obywatelskiej przez dzieci i młodzież.
Wskaźniki do realizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ilość i rodzaj programów profilaktycznych: dla dzieci i młodzieży. 2) Ilość osób objętych programami rodziców/opiekunów.
Źródło pochodzenia wskaźnika	<ol style="list-style-type: none"> 1) Sprawozdania realizatorów poszczególnych działań. 2) Ewaluacja podjętych działań.
Realizatorzy	GOPS, Policja, Placówki zdrowia, Placówki oświaty, organizacje pozarządowe.
Cel 3.	Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia rodziny w sytuacji kryzysowej.
Zadanie do realizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1) Wspieranie finansowe i merytoryczne placówek ukierunkowanych na pomoc rodzinie. 2) Prowadzenie szkoleń, seminariów, konferencji, forów wymiany doświadczeń odnośnie metod pracy oraz zakresu działania instytucji zajmujących się rodziną. 3) Bieżąca analiza potrzeb vs oferta pomocowa w środowiskach lokalnych, prowadzenie ujednoliconej bazy danych na temat takiej oferty. 4) Podejmowanie poradnictwa i interwencji na rzecz rodzin będących w kryzysie.

	<ul style="list-style-type: none"> 5) Współfinansowanie placówek zapewniających całodobową opiekę rodziny będącej w kryzysie. 6) Wypracowanie procedur wspierania rodziny na poszczególnych etapach pracy i między podmiotami odpowiedzialnymi za system wsparcia.
Zakładane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> 1) Podniesienie profesjonalizmu osób niosących pomoc rodzinie. 2) Systemowy sposób rozwiązywania problemów rodziny. 3) Współpraca między osobami pracującymi na rzecz rodziny. 4) Ukierunkowanie pomocy na rzeczywiste problemy i potrzeby.
Wskaźniki do realizacji	<ul style="list-style-type: none"> 1) Ewaluacja podjętych działań. 2) Ilość i jakość dofinansowania instytucji wspomagających rodzinę. 3) Ilość oraz liczba uczestników szkoleń, seminariów, konferencji, forów wymiany doświadczeń.
Źródło pochodzenia wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> 1) Ankiety ewaluacyjne. 2) Sprawozdania realizatorów poszczególnych działań.
Realizatorzy	GOPS, Policja, Placówki zdrowia, Placówki oświaty, organizacje pozarządowe.
Cel 4.	Wdrażanie nowoczesnych metod pracy z rodziną i dzieckiem
Zadanie do realizacji	<ul style="list-style-type: none"> 1) Szkolenie specjalistów pomagających rodzinie w innowacyjnych metodach pracy. 2) Poszerzenie kadry specjalistów, zwłaszcza w obszarze terapii i rehabilitacji dziecka i rodziny oraz w zakresie realizacji funkcji opiekuńczo wychowawczych. 3) Objęcie kadry specjalistów pomagających rodzinie regularną superwizją (grupową i indywidualną). 4) Inicjowanie współpracy interdyscyplinarnej na rzecz rodziny. 5) Zapoznanie się z metodami pracy i doświadczeniami innych polskich i zagranicznych gmin o podobnej charakterystyce jak Miejsce Piastowe. 6) Rozwój i wdrażanie prac społecznie użytecznych jako jednego z elementów systemu aktywizacji społecznej członków rodziny.
Zakładane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> 1) Podniesienie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań pomocowych. 2) Poszerzenie oferty dostępnych dla klienta metod pracy z rodziną. 3) Ilość zatrudnionych specjalistów do pracy z rodziną w tym asystentów rodziny. 4) Lepszy i szybszy dostęp do terapii. 5) Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. 6) Podniesienie jakości pracy specjalistów.
Wskaźniki do realizacji	<ul style="list-style-type: none"> 1) Ilość godzin superwizyjnych i ilość osób w nich uczestniczących. 2) Ilość szkoleń i osób w nich uczestniczących. 3) Ilość dostępnych specjalistów i godzin w poszczególnych jednostkach.

	4) Ilość kontaktów wizytacyjnych w innych ośrodkach pomocy rodzinie.
Źródło pochodzenia wskaźnika	1) Sprawozdania realizatorów poszczególnych działań. 2) Oferta specjalistyczna instytucji pomagających rodzinie dostępna publicznie.
Realizatorzy	GOPS, Policja, Placówki zdrowia, Placówki oświaty, organizacje pozarządowe.
Cel 5.	Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej.
Zadanie do realizacji	1) Zwiększenie dostępności mieszkań socjalnych dla potrzebujących oraz zapobieganie utracie mieszkania. 2) Zorganizowanie dofinansowywanej, dziennej opieki instytucjonalnej nad dziećmi dostosowanej do potrzeb opiekunów pracujących lub znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej (opieka: żłobkowa, przedszkolna, w sytuacjach kryzysowych). 3) Zwiększenie oferty bezpłatnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. 4) Kontynuowanie i poszerzanie oferty dożywiania. 5) Pomoc finansowa dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej i bytowej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.
Zakładane rezultaty	1) Podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego rodziny. 2) Zapobieganie rozpadowi rodziny i umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej z powodu warunków socjalno-bytowych. 3) Zwiększenie mobilności opiekunów w podejmowaniu pracy i leczenia. 4) Podniesienie możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży. 5) Powstanie miejsc doraźnej nieodpłatnej opieki nad dzieckiem w sytuacjach kryzysowych.
Wskaźniki do realizacji	1) Ilość przyznanych i nie utraconych mieszkań. 2) Ilość dofinansowanych miejsc w żłobkach i przedszkolach. 3) Ilość miejsc opieki doraźnej. 4) Ilość miejsc realizujących bezpłatne formy spędzania czasu wolnego oraz ilość uczestników zajęć. 5) Ilość osób objętych ofertą dożywiania. 6) Liczba przyznanych świadczeń.
Źródło pochodzenia wskaźnika	1) Sprawozdania realizatorów poszczególnych działań. 2) Oferta instytucji zapewniających dzieciom i młodzieży organizację czasu wolnego.
Realizatorzy	GOPS, Policja, Placówki zdrowia, Placówki oświaty, organizacje pozarządowe.

Oczekiwane rezultaty Programu:

1. Promocja i kreowanie pozytywnego obrazu rodziny.
2. Stworzenie skutecznego systemu rozwiązywania problemów rodziny.

3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodziny i jej członków.
4. Zintegrowanie działań różnorodnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny i jej członków.
5. Zwiększenie aktywności organizacji i instytucji działających na rzecz rodziny.
6. Zwiększenie dostępu do informacji o różnorodnych formach wsparcia rodziny.
7. Poprawa bezpieczeństwa rodziny i jej członków.

VI. Wytyczne do Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejsce Piastowe na lata 2017-2019.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę sytuacji rodzin z terenu Gminy Miejsce Piastowe sformułowano poniższe priorytety dla Programu na lata 2017-2019. Wytyczne dla Gminnego Programu Wspierania Rodziny przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Wytyczne dla Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejsce Piastowe na lata 2017-2019

Lp.	Priorytety	Odpowiedzialność
1.	Podjąć działania rozwijające współpracę pomiędzy instytucjami z terenu gminy i powiatu – dysponentami zasobów infrastruktury społecznej. Należy dbać o niezbędny poziom integracji działań wspierających rodzinę z gminnymi programami przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz partnerzy programu
2.	Dostosować formy planowych działań instytucjonalnych poprzez organizację usług asystenta rodziny dla zidentyfikowanych potrzeb rodzin (w tym rodzin wielodzietnych).	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
3.	Wzmocnić potencjał kadrowy GOPS w zakresie pracy socjalnej i oferowanego wsparcia specjalistycznego.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
4.	Promować dostosowane do wymogów współczesności reguły życia społecznego w rodzinie, podziału ról i obowiązków wynikających ze zmieniających się warunków i stylu życia.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
5.	Dążyć do zwiększenia oferty wsparcia specjalistycznego dla rodzin (w tym rodzin wielodzietnych) poprzez zwiększenie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i prawnego.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz partnerzy programu
6.	Dążyć do utworzenia / Zwiększyć dostępność mieszkań socjalnych dla potrzebujących co jest koniecznym i niezbędnym warunkiem pracy socjalnej i efektywnego wsparcia rodzin doświadczających przemocy w rodzinie.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz partnerzy programu
7.	Dobrze zorganizować, na wysokim jakościowo poziomie dostępną dla wszystkich publiczną opiekę instytucjonalną nad dziećmi (żłobkową, przedszkolną, szkolną).	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz partnerzy programu

8.	Podjąć działania na rzecz przywrócenia środowiskowych funkcji szkołom publicznym by stały się ośrodkami skupienia i aktywizacji rodzin z terenu gminy Miejsce Piastowe.	Placówki oświaty i kultury
9.	Przeciwdziałać ubóstwu dzieci i młodzieży poprzez egalitaryzującą funkcję szkoły podstawowej i gimnazjum – niezależnie od narzuconych kryteriów udzielania świadczeń (finansowych i rzeczowych, np. w zakresie dożywiania).	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz partnerzy programu
10.	Rozwijanie zgodnego z oczekiwaniami społecznymi zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży – dbać o atrakcyjność ofert spędzania czasu wolnego rozwijanych w ramach działań środowiskowych.	Placówki oświaty i kultury
11.	Udoskonalenie interdyscyplinarnej współpracy na rzecz przeciwdziałania wzrostowi przemocy w rodzinie.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz partnerzy programu
12.	Przeciwdziałać zagrożeniom wykluczeniem społecznym osób i rodzin poprzez realizację działań w ramach projektów na miarę możliwości dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych krajowych i zagranicznych w tym UE.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz partnerzy programu

VII. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019.

Wspieranie rodziny jest niezwykle angażującym procesem i wymaga podejścia interdyscyplinarnego, gdyż dotyczy wszystkich obszarów funkcjonowania rodziny. Obejmuje działania zorientowane na zabezpieczenie potrzeb członków rodziny, budowanie prawidłowych relacji i więzi między nimi, tworzenie pozytywnego środowiska wychowawczego dla dzieci, zapobieganie patologiom, podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych i działań naprawczych w rodzinie.

Adresaci:

- rodziny z dziećmi zamieszkujące na terenie Gminy Miejsce Piastowe, w szczególności: rodziny wielodzietne, rodziny niepełne, rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- rodziny dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz rodzin.

Realizatorzy / partnerzy Programu:

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miejscu Piastowym przy współpracy z następującymi instytucjami:

- Urząd Gminy w Miejscu Piastowym,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- Posterunek Policji w Miejscu Piastowym i Komenda Miejska Policji w Krośnie,
- Placówki oświatowe,
- Placówki służby zdrowia,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Miejscu Piastowym,
- Sąd Rejonowy w Krośnie III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Zespół Kuratorów sądowych.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejsce Piastowe jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie realizowany przy współpracy lokalnego samorządu, instytucji i organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów zajmujących się sprawami rodziny.

VIII. Monitoring zadań, finansowania i realizacji Programu.

Realizacja priorytetów w ramach Programu odbywać się będzie w systemie zdefiniowanych działań, przy czym działania te powinny uwzględniać wskaźniki realizacji zadań.

Monitoring realizacji Programu opiera się na analizie wskaźnikowej. Wskaźniki realizacji zadań ujęte w Tab. nr 3 mają charakter ilościowy i bezpośrednio odnoszą się do oczekiwanych efektów poszczególnych zadań.

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejsce Piastowe odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy, dotacji oraz na miarę możliwości środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł – dotacji oraz grantów projektowych w ramach funduszy europejskich, środków pochodzących z sektora NGO i innych. Zgodnie z zapisami ustawy jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 50 % wydatków przeznaczonych na realizację zadania.

IX. Spis tabel.

Tabela 1.	Str.8
Tabela 2.	Str.9
Tabela 3.	Str.13
Tabela 4.	Str.17

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Wiktor Skwara